

Delavska PRAVICA

GLASILO KRŠČANSKEGA DELOVNEGA LJUDSTVA

Seja centralnega tajništva delavskih zbornic:

Lahkomiselno igranje z delavstvom

Centralno tajništvo delavskih zbornic je imelo 24. in 25. marca v Skopju sejo. Udeležili so se je zastopniki vseh zbornic. Bilo je 14 delegatov, in sicer 10 imenovanil od Stojadinovičevega režima, 4 (Ljubljana in Zagreb) pa iz starih izvoljenih uprav. Tej razdelitvi primerni so bili tudi sklepi, ki jih je seja sklenila proti volji malega števila zastopnikov svobodnih delavskih organizacij. Med drugim je bil sprejet naslednji sklep:

»Da se v namen ustvaritve prednjih sklepov izvrši obnovitev centralnega tajništva delavskih zbornic in z novim tajništvom izvrši preosnova vodstva delavskih zbornic, preko njih pa vseh ostalih delavskih ustanov; da centralno tajništvo delavskih zbornic prevzame iniciativo za zagotovitev čim močnejšega sodelovanja pri vodstvu delavskih socialnih ustanov in da za to stori vse potrebno, da pride zakon do popolnega izraza; da centralno tajništvo delavskih zbornic organizira akcijo in postopek za doseg e notnega delavskega socialnega gibanja, ker je tako delavsko sindikalno gibanje prvi in glavni pogoj za zagotovitev uspešne akcije delavskega razreda za doseg gospodarske preskrbe, socialnega zavarovanja in njihovega kulturnega napredka.«

Razen tega so napravili tudi več drugih sklepov, odstavili dosedanjega glavnega tajnika Bogdana Krekiča z izgovorom, da je na svojo roko poslal ministrstvu pripombe k znanim socialnim pooblastilom, na koncu pa še rekli, da hočejo centralni sekretariat preosnovati v duhu demokratskih načel.

Ljubljano sta zastopala predsednik zbornice Lovro Jakomin in Peter Lombardo, ki do tega zastopstva ni bil upravičen, na seji pa je v celoti podprl jugorasovske predloge. V imenu ljubljanske zbornice je dal predsednik Jakomin daljšo izjavo k predlaganim sklepom. Med drugim je izjavil:

»Po zakonu o zaščiti delavcev je centralni sekretariat delavskih zbornic samo izvršilni organ in skupno predstavništvo avtonomnih del. zbornic za opravljanje skupnih poslov v Belgradu. Centralni sekretariat ni samostojna organizacija, ki naj bi prisilno združevala zbornice ali jim bila nadrejen organ, ker delavske zbornice nočejo in ne smejo biti degradirane v podrejene podružnice...«

»Prav posebno smo se začudili, ko vidimo, da postavlja ravno ta stran zahtevo, naj se vpostavimo enotne strokovne organizacije, ki je še včeraj odločno izjavljala, da odklanja že vsako

misel na to, da bi bile delavske zbornice organ, ki naj bi ga sestavljale vse svobodne delavske strokovne organizacije.«

»Jasno je, da pri zahtevi po taki enotni organizaciji ne gre za enotne svobodne strokovne organizacije, ki bi bile tudi nam ideal, če bi jih delavstvo prostovoljno ustvarilo, temveč gre po tej zahtevi za uničenje vseh svobodnih strokovnih organizacij in za njih nadomestitev. Nihče ni dobil ne od slovenskega delavstva ne od upr. odbora delavske zbornice v Ljubljani pooblastila, da bi smel take namere izrečno ali molče podpreti. Zato mislim, da smem izjaviti v imenu skupne tu zastopane naše delegacije, da točko 3. predložene resolucije (glej zgoraj!) odločno odklanjamo.«

Po vsem tem vidimo, da gre za ponoven poskus, da bi se onemogočilo delo strokovnih organizacij in da bi se uveljavil Jugoras. Kljub temu, da so morali izpasti znani Stojadinovičevi amandmani, se je našel ovinek, da bi se s pomočjo preosnove delavskih zbornic — Delavske zbornice naj bi se na ta način ponizale na stopnjo podružnic centralnega tajništva, ki bi

moglo neovirano odstavljati in postavljati njihove uprave.

Ze večkrat smo opozarjali na usodno lahkomiselnost, s katero skušajo nekateri posegati v zdrav razvoj delavskega stanu. Pokazali smo na nevarnosti, ki zaradi takega nasilnega poseganja grozijo delavstvu in tudi državi. Po padcu jugofašista Stojadinovića smo pričakovali, da bo takega poseganja konec, to tem bolj, ker so ta vprašanja v ozki povezanosti z ureditvijo notranjih razmer v državi, o katerih se govori, da jih hočejo pošteno in sporazumno urediti. Toda na žalost moramo ugotoviti, da na tem polju nekateri še niso prišli do spoznanja, da je tudi od ureditve teh vprašanj odvisen obstoj in napredek države. Slovensko in hrvaško delavstvo je danes enodušno glede vseh teh pojavov in smatra prehod v demokratičnejšo delavskih razmer kot sestavni del splošnega državnega pomirjenja in ureditve.

Zato res ne moremo razumeti, kdo naj ima korist od nasilstva nad delavstvom, ki je organizirano v svobodnih delavskih organizacijah. Bojimo se pa, da je bil naš optimizem o dobri volji, ki smo ga izrazili ob padcu Sto-

jadinovića, nekoliko prezgoden, in da bo moralo svobodno delavstvo tudi še v naprej z vsemi močmi stati na straži svojih zakonitih pravic.

Čutimo, da je naša dolžnost, da odločilne ljudi še enkrat opozorimo na lahkomiselne poskuse, s katerimi skušajo nekateri onemogočiti zdrav razvoj delavskih in splošnih državnih razmer. Danes je še čas, da se taka stremjenja onemogočijo. Čas, v katerem se nahajamo, pa tudi v tem pogledu ne dovoljuje nobenega omahovanja in zavlačevanja. Vsak naj se zaveda, da se bo tako slovensko kot hrvaško in srbsko zavedno delavstvo z vsemi silami borilo proti vsem poskusom kratenja svobodnega in neoviranega razvoja delavskih gibanj.

Pot za pravilno ureditev razmer je vsakomur jasna: Delavstvu je treba dati priložnost, da v svobodnih volitvah pošlje svoje zastopnike v vse delavske ustanove! Odpravi naj se praksa posebnih privilegiranih gibanj, ki s svojim početjem samo škodujejo delavstvu in državi. To je enodušna volja vsega zavednega slovenskega, hrvaškega in srbskega delavstva!

Tudi glede tega stojimo tik pred dvanajsto uro!

Odločno stališče hrvaškega delavstva

»Hrvatski radnik«, glasilo Hrvatskega radniškega saveza, je objavil v 13. številki članek o stališču, ki ga HRS zavzema do sedanjega položaja v delavskih zbornicah. Med drugim piše:

»Tudi HRS je imel priložnost, da občuti »nepremagljivo« moč samozavestnega voditelja (Stojadinovića, ur.). Ni treba poudariti več, kot dejstvo, da so nam bile roke zvezane in onemogočeno delo izven savske banovine. Policijske oblasti so kljub potrjenim pravilom prepovedovale delovanje HRS-ovih podružnic, prepuščajoč delavstvo brezsrčnemu izrabljanju delodajalcev. Teptal se je zakon o varstvu delavstva, ki dovoljuje delavstvu združevanje v sindikalnih organizacijah za zaščito moralnih in materialnih koristi.

Na ta način se je branilo delavstvu, da se zbere okoli tiste organizacije, v katero so imeli zaupanje, da jim bo pomagala do boljšega moralnega in materialnega položaja — toda prav s tem so bili — seveda posredno — opozorjeni, da je hrvaška delavska narodna organizacija, čeprav od oblasti preganjana, tista, ki brani slabotne, prezirane in tlačene.

Če kdo, potem delavec čuti najbolj potrebo demokracije...

Bili smo dolžni vse to poudariti, da se bo iz nadaljnega moglo spoznati, koliko odgovornost nosijo na duši

Zakon o zaščiti delavstva je med drugim predvideval delavske zbornice s popolno avtonomijo pri zastopanju delavskih koristi. Morale bi biti ogle dalo delavske duše in delavski parlament. Brez posvetovanja z njimi se ne bi smela izdati nobena odredba, ki zadeva moralno in materialno življenje delavcev.

Zivljenje, zdravje, pravice iz zavarovanja in sploh delavsko varstvo je odvisno od pravilnega poslovanja zbor-

nic. Vpliv na to poslovanje imajo vse stroke in so zato predpisane svobodne volitve članov samouprave, ki bodo resnični predstavniki in poverjeniki širokih delavskih plasti.

V Stojadinovičevi dobi se je zgodilo, da se je to osnovno načelo o avtonomiji in svobodnih volitvah enostavno poteptalo in da niso bile od leta 1936. izvedene volitve. Za nas ni bila skrivnost niti prej — medtem ko to danes vsakdo vidi —, da je hotel Stojadinović z odlaganjem volitev omogočiti svojim uniformiranim jugorasovcem, da brez težav in boja zavzamejo položaje in preko zbornic zavladajo v vseh ostalih socialnih ustanovah, na drugi strani pa je hotel onemogočiti HRS-u prihod v zbornico s pomočjo svobodnih volitev, ker bi bil svobodni HRS-a en dokaz več za moč hrvaškega naroda v vseh njegovih delih.

HRS ni šel Stojadinoviću na lim niti takrat, ko so mu ponujali, da prevzame upravo zbor-

nice z zagotovljeno večino, ker bi dal s tem v prvi vrsti njemu priložnost, da se izogne volitvam in s tem prikrije moč složnih delavskih vrst, v drugi vrsti pa bi s tem hrvaško delavstvo v HRS-u priznalo protizakonito zamenjavanje sedanjih zborničnih samouprav v Belgradu in Novem Sadu.

Današnje stanje v delavskih zbornicah je nevzdržno. HRS pod nobenim pogojem in v nikakem razmerju ne more prevzeti funkcij niti tam, kjer bi v svobodnih volitvah dobil večino. To pa enostavno zato, ker noče priznati Stojadinovičeve protizakonitosti v preteklosti in tudi noče ustvarjati protidemokratskih navad za prihodnje.

Medtem se vidi iz vsega, kakor so se zadeve razvijale, da ni šlo nikomur za to, da se razmere v delavskih zbornicah uredijo, ampak da se še bolj skale,

Klobuki, srajce, kravate, damsko in moško svileno perilo, moške in otroške obleke itd.

JOŽE KOŠIR, JESENICE

Gorje vam, pismouki in farizeji, hivanavci, ki dajete desetino od mete in kopra in kumina, pa ste opustili to, kar je v postavi važnejše: pravico, usmiljenje in zvestobo. To je bilo treba storiti in onega ne opustiti. Slepi vodniki, ki precejate komarja, a velbloda požirate. (Mt 23, 23—25.)

Branimo Krekovo dediščino proti vsakomur!

elektrotone GRAMOFONSKE PLOŠČE

šlagerje, plesne, narodne, s harmoniko in petjem samo 30 din. Razen tega v zamemo tudi stare v račun. Išcite seznam!

To ni delavsko niti demokratično

Že pod bivšo Stojadinovićevo vlado so slovenski Združeni delavci, oziroma njihovo vodstvo veliko govorili o zavzetju Delavske zbornice v Ljubljani. V smislu sporazuma z Jugorasom bi seveda oni kot edina delavska organizacija v Sloveniji morali dobiti vse socialne zavode v svoje roke, prav za prav vse delavsko gibanje, ker bi druge organizacije ne obstojale. V danih razmerah bi jim nikdo ne mogel te pravice oporekati.

Ta njihov načrt pa je z nastopom nove vlade in s padcem njihovega vodje padel v veliko veselje vseh svobodoljubnih ljudi v vodo. Delavstvo se bo zopet lahko svobodno borilo v svojih zakonitih strokovnih organizacijah in samo kovalo svojo bodočnost.

Toda naši komande željni vodje organizacije Zveze združenih delavcev niso prenehali govoriti o razpustu Delavske zbornice in so povsod razširjali vest, da bo njen predsednik neki gospod Kozamernik, čeprav so po padcu dr. Stojadinovića zgubili monopol nad delavskim gibanjem v Sloveniji. Posrečilo se jim je v resnici spraviti v finančni zakon pooblastilo za socialnega ministra, da lahko razreši člane delavskih zbornic, ki so bili izvoljeni, in namesto njih imenuje nove člane. Ne moremo si misliti drugače, kot da je to pooblastilo izrazito delo naših zelenecv. Njihovo dolgotrajno govorjenje o tem nas prav živo potrjuje v tej naši domnevi.

Dejanski stan pa je seveda malo drugačen, kot si to predstavljajo naši zeleneci. S padcem Stojadinovićevega fašizma nimajo Združeni prav nobene moralne in tudi ne dejanske pravice do Delavske zbornice. S tem prekrižanim načrtom za gospodarstvo nad delavstvom v Sloveniji so danes Združeni med delavstvom razgaljeni.

Ce bi bili slovenski Združeni delavci, oziroma njihovi vodje, res delavsko zavedni in demokratični, bi postopali pač malo drugače. Namesto godrnjanja in zabavljanja o zbornici, v kateri se jim gode baje velike krivice, bi kot svobodoljubni delavci morali zahtevati predvsem volitve v ta važni delavski zavod, kot to stalno zahteva naša Jugoslovanska strokovna zveza. Na noben način pa bi si s pomočjo drugih ne smeli pomagati do komande v zavodu, za katerega je še veliko vprašanje, kakšno zastopstvo bi jim dalo delavstvo pri svobodnih volitvah.

Kdo naj verjame? Slovenski delavec piše, da je bil občni zbor ZZZD preložen zato, ker jim marksistična Delavska zbornica ni hotela dati na razpolago za to zborovanje zaprosenih prostorov. — Nadalje pravi, da se bo občni zbor vršil, kadar bo zbornica v njih rokah in bodo sami sebi v njej določali prostore. Zbornica pa bo preje njihova, kakor je to marksistom zaželeno. — O preložitvi občnega zbora ni vredno besede, ker bi bilo res treba iskati človeka, ki bi Slovenskemu delavcu verjel. Občni zbor je bil vendar kot izreden zato sklican, da potrdi pogodbo z Jugorasom.

Drugo govorjenje pa nas samo prepričuje o tem, da zelenci komaj čakajo 1. aprila, s katerim bodo dobili v roke zbornico, kar pa mislimo, da jim po uvidenosti merodajnih činiteljev ne bo uspelo, čeprav bi jim končno želeli, da se utopijo v svoji diktatorski poplavi. Prve volitve bi jih tako razočarale, da bi jih minulo vsako veselje govoriti še o delavskem vprašanju.

Krščansko socialistična ideja ni samo za dobre in mirne čase: nesti jo moramo tudi skozi hude dni in jo okrepiti v blaginjo slovenskega ljudstva!

V KVALITETI, KROJU IN IZDELAVI NEDOSEGLJIVE, V NIZKI CENI BREZKONKURENČNE

ŽE SAM POGLED V NAŠE IZLOŽBE VAS PRIJETNO PRESENETI IN VABI ZA NAKUP.

Strokovna poročila

Zaposlitev in mezde našega delavstva

Odkar je pričelo leta 1955, oziroma leta 1954, rasti število zavarovancev ljubljanskega OUZD, se je pojavilo vse polno činiteljev, ki so hoteli imeti zaslugo za to razveseljivo dejstvo. Čim bolj raste število delavstva, ki je zaposleno, tem bolj glasen postaja klic, da je konec gospodarske krize, da je konec brezposelnosti, da je konec slabega delavčevega življenja. Človek bi mislil, da je nastal raj na zemlji, ko nas ne bi motila čim dalje večja tožba nad delomrznostjo, ki baje narašča vse bolj in bolj. Zato se poraja v nas vedno večja sumnja v materialni procvit in dvig našega delavstva. Ali je naša sumnja utemeljena?

Že površno poznavanje razmer nam pove, da je res. Prebivalstvo namreč številčno ni stalno, temveč se v sodobnih normalnih razmerah množi iz leta v leto. Za Slovenijo znaša naravni prirastek prebivalstva 7 odstotkov. Ni visok. Saj izkazujejo južni kraji naše države mnogo višji prirastek, celo 25 odstotkov. Prebivalstvo Slovenije se je pomnožilo od leta 1930, od okroglo 1.157.000, do l. 1938, na okrog 1.200.000 ljudi, ali za okrog 65.000. Člani ljubljanskega OUZD so se morali pomnožiti za enajstinko tega števila ali za okrog 5.800 zavarovancev, ne da bi se zaradi tega zaposlitev delavstva količ-kaj zboljšala. Ali se je to zgodilo?

Leta 1950, je imel ljubljanski OUZD letno povprečno 97.688 zavarovancev, leta 1938, pa 98.768. Število zavarovancev je torej napredovalo za dober tisoč, mesto za dobrih pet tisoč. Pardon, bo dejal kdo. Kam pa štejete tiste delavce, ki so zaposleni pri javnih delih, pa niso zavarovani pri OUZD? Tudi na te ne pozabljam. Toda dvomimo, da bi znašalo njihovo število z ostalimi nezavarovanimi drobci vred povprečno na mesec po 4.500. Saj so zaposleni delavci pri javnih delih le v sezoni ali pa je vsaj njihovo število izven sezone zelo nizko. Še jasneje pa stopi pred nas brezposelnost slovenskega delavstva, če se zavemo, da se je zvišalo število zavarovanih slovenskih delavcev v sedmih letih nepsredno do leta 1950, za 24.000, v osemih letih po letu 1950, pa samo za dober tisoč ali z nezavarovanimi vred za približno dva do tri tisoč. Tega ne trdi kak demagog, to kričijo številke!

Kako pa je z mezdami? Dan za dnevom namreč slišimo, da delavske plače rastejo in da delavstvu ni več hudega. Nočemo se sklicevati na to, da

denarna mezda moškega člana iz leta 1930, (29.40 din) še vedno ni dosežena, ker je znašala ta mezda v letu 1938, samo 26.17 din. Hočemo se sklicevati na realno mezdo, ki odgovarja potrebam delavca ter draginji na trgu. Številke ljubljanskega OUZD izpod peresa matematičnega strokovnjaka gospoda Ivana Laha nam zopet pravijo, da so mezde nezadostne vsaj za poročenega delavca. Poročen delavec z 2 otrokoma je lahko kupil leta 1931, samo 40 odstotkov tega, kar je potreboval. Do leta 1937, se je njegov položaj toliko zboljšal, da si je v tem letu kupil vsaj 47 odstotkov potrebščin. Draginja pa je lani in letos zopet napredovala, tako da lahko sklepamo, da si more delavec s tričlansko družino kupiti sedaj mogoče samo še kakih 45 odstotkov vseh potrebščin, torej niti ne polovice.

Nimamo torej nikakega vzroka, da bi govorili o rastoči blaginji delavstva, ker take blaginje nikjer ne dokazujejo tudi številke, temveč jo označujejo le nekateri gorečeži, ki se jim osebno ne godi slabo in cenijo tuj delavčev žep po svojem. Nasprotno! Če smo objektivni, moramo priznati, da je bila kriza le deloma olajšana zaradi nekaterih nenormalnih vzrokov, med katerimi je bila najvažnejši mednarodna napetost in s to zvezano oboroževanje.

Se nekaj. Razni dobri ljudje vedno jadikujejo nad belo kugo. Vsi se zavemo, da je ta kuga posledica nemorale ter tudi slabih gospodarskih delavskih razmer. Številke so nam pokazale, da mora delavec s štiričlansko družino pri svoji plači stradati ter trpeti pomanjkanje vsakovrstnih življenjskih potrebščin. Dolžnost tistih ljudi, ki hočejo biti dobri in praktični kristjani, je zato, da ukrenejo vse potrebno, da bodo že prišli naši delavci do doklad za ženo in otroke, da ne bo še naprej vsak posameznik prisiljen sam nositi vso pezo življenjskih skrbi, ki so tudi za najboljšega krščanskega očeta vendar malo prehude.

Gospodarstvo pozna dobe gospodarskega procvita in propada, ki štejejo po sedem let. Če je ta zakon res nezlomljiv — znamenja pravijo, da je res tako —, tedaj lahko računamo s tem, da se nam bliža čas stiske, ki bo za nas vse mnogo bolj otipljiva in prepričevalna kot pa so bila pretekla leta varljivega blagostanja.

Bolnišnica krajevne bratovske skladnice na Jesenicah

Že dalje časa se razpravlja o tem, da bi se za gorenjski kot postavila večja bolnišnica. Do zadnjega časa so se vodili razgovori, da bi se ta bolnišnica gradila skupno z banovino in bratovsko skladnico. Končno pa se je banovina odločila, da bo seveda, ne še tako kmalu, bolnišnico sama postavila.

Ker je pa položaj tak, da z gradnjo bolnišnice ni odlašati, je upravni odbor krajevne bratovske skladnice na Jesenicah sklical za 22. januarja t. l. izredno skupščino, na kateri je bilo na dnevnem redu vprašanje gradnje nove skladnične bolnišnice. Ker bo za to potrebno precej sredstev, je skupščina soglasno sklenila, da se prispevke za bolniško zavarovanje zviša od 7 na 8 odstotkov.

Ob tej priliki pa je naš delegat tovariš Noč poudaril, da bo to breme povišanja prispevka za bolniško zava-

rovanje za delavstvo precej občutno in da bo precej dolgo trajalo. Zato naj bi se iskali kak drugi viri in sredstva ter bi naj tudi drugi faktorji k temu kaj prispevali. Narodna strokovna zveza je na to na KID naslovila vlogo, v kateri je prav isto poudarila, na kar je KID sklicala zastopnike strokovnih organizacij na razgovor. Na tem razgovoru je KID izjavila, da je pripravljena v svrhu skrajšanja amortizacijske dobe posojila za to bolnišnico pripravljena prispevati v sklad krajevne bratovske skladnice za gradnjo nove bolnišnice mesečno po 200 tisoč din, skupno do najvišjega zneska 2 milijona dinarjev.

V ponedeljek 27. t. m. se je ta kolektivna pogodba, s katero se to vprašanje ureja od strani KID in zastopnikov strokovnih organizacij, podpisala.

Dežurna služba zdravnikov OUZD v Celju, Mariboru in Kranju

Od 1. III. 1959 dalje opravljajo zdravniki OUZD za splošno prakso v Celju, Mariboru in Kranju dežurno službo ob nedeljah in praznikih od polnoči do polnoči. Dežurni zdravnik je na razpolago vsem članom in svojem Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na področju uradovih ambulatorijev v Celju, Mariboru in Kranju. Ordinira pa tudi za ostale bolnike.

Dežurni zdravnik ordinira v svoji privatni ordinaciji, oziroma na svojem domu. V primeru odsotnosti mora označiti na vratih ordinacije, kje se nahaja. V nujnih primerih je dolžan inter-

venirati tudi na domovih zavarovancev oziroma izven ordinacije, ako ga člani ali svoji kličejo.

Nujno zdravniško pomoč zavarovancem, ki so prišli osebno v ordinacijo ali k njemu na dom, mora dežurni zdravnik nuditi v vsakem primeru. Prav tako mora opraviti vse naročene obiske pri članih svojega okoliša in njihovih svojcih, oziroma zavarovanih, ki se pri njem zdravijo. Ako stanuje prizadeti zavarovavec v drugem okolišu, ali ako je v staležu pri drugem zdravniku, mora dežurni zdravnik izvršiti nujne obiske, ostale pa samo v

Svoboda sindikatov

Prav tako kakor mi, se morajo za sindikalno svobodo boriti tudi belgijski sindikati. Zo uradnem glasilu belgijskih krščanskih sindikatov »C. S. C.« pona-tiskujemo osnovna načela sindikalizma, ki jih je tudi pri nas danes treba še posebno poudariti:

1. Spoštovanje delavčeve osebnosti, ki mu ne sme biti delo samo sredstvo za preživljanje, temveč tudi sredstvo za izpopolnjevanje, za kulturo in posvečevanje.

2. Pravico pri delu v tem pomenu, da bo človeška socialnost organizirana in upravljana tako, da bo zagotovila primerno delo vsem delavcem in ki bo odškodovala zadostno take, katerim ni mogla preskrbeti dela.

3. Zadostne delavske plače, ki bodo dovoljevale delavcu pošteno zmerno življenje in omogočile da se bo delavčeva žena posvetila družini in gospodinjstvu.

4. Zadostne družinske doklade za preskrbovanje in šolanje otrok.

5. Resnično človeške pogoje za delo, to se pravi spoštovanje človekovega dostojanstva, morale, zdravja, pravo varnost pri delu in olajšanje delavčevega telesnega in duhovnega razreda.

6. Poklicno oblikovanje racionalno in popolno, ki bo začelo za resno poklicno orientacijo, tako teoretično kot praktično in ki se bo praktično pozneje nadaljevala na način, da bo zagotovilo delavčevo prihodnost in olajšalo njegovo umsko udeležbo pri skupnem delu.

7. Socialna zavarovanja, ki bodo delavca zavarovala pred nevarnostmi v poklicu, v primeru bolezni, brezposelnosti, nesreče in mu bodo zagotovila primerno pokojnino.

8. Sindikalno svobodo, ki daje delavcem pravico biti ali ne biti član sindikata, svobodno izbirati sindikat in njegove voditelje, učinkovito se boriti proti vsakemu pritisku nasprotnemu tej svobodi.

9. Socialni mir, ki sloni na pravici in krščanski ljubezni.

Občni zbor Slovenske nameščenske zveze

bo v nedeljo 16. aprila ob 9 dopoldne v prostorih JSZ v Ljubljani z naslednjim sporedom: 1. Čitanje zapisnika prejšnjega občnega zbora. 2. Poročilo odbora in nadzorstva. 3. Volitve: a) odbora, b) nadzorstva, c) delegatov za občni zbor JSZ. 4. Slučajnosti. — Morebitne predloge za občni zbor je treba poslati vsaj 6 dni pred občnim zborom. — Odbor.

primeru odsotnosti pristojnega rajonskega zdravnika, oziroma zdravnika, pri katerem je član v staležu. O nujnosti zdravniške pomoči in potrebi obiskov presoja dežurni zdravnik po tozadevnih uradovih predpisih.

Naslov dežurnega zdravnika je objavljen na vidnem mestu pred vhodom v ambulatorijske prostore. Po možnosti bo objavljen tudi v dežurni lekarni ter delavskih in drugih časopisih. Dežurni zdravnik mora označiti na svojih stanovanjskih, oziroma ordinacijskih vratih, da opravlja dežurno službo za zavarovance OUZD. Odsotni ambulatorijski zdravniki za splošno prakso morajo prav tako označiti na svojih stanovanjih ali ordinacijskih vratih, kdo izvršuje dežurno službo za člane in svojec OUZD in kje ordinira.

Dežurna služba se izvaja ob nedeljah ter verskih in državnih praznikih, ko uradov ambulatorij v dotičnem kraju ne posluje.

Do naših krajev

Celje

Ureditev bolniške službe pri poslovalnici OUZD v Celju. V ambulatoriju OUZD v Celju ordinirajo uradovi zdravniki vsak delavnik kakor sledi: dr. Josip Čerin od 8.30 do 11, dr. Hočevar Drago od 10.30 do 13, dr. Čerin za odsotnega dr. Hribovska od 15 do 17.30. Priporočamo članom in njihovim svojcem, da se v večjem številu poslužujejo tudi popoldanske ordinacije od 15 do 17.30, da se v dopoldanskem času prepreči prenatrpanost čakalnice. Nedeljsko zdravniško službo vršijo menjajoče uradovi zdravniki. Vsa-kokratni dežurni zdravnik je razviden na posebni tabli pred vhodom v poslovalnico, oziroma v ambulatorij ter v dežurni lekarni. Za člane celjske ekspoziature je na razpolago tudi novi zdravnik za ušesne, očne, vratne in nosne bolezni, dr. Tomišek Viktor, ki ordinira na svojem stanovanju na Kralja Petra cesti, in sicer od 1—2 popoldne.

Maribor

13. občni zbor I. delavske hranilnice in posojilnice v Mariboru bo v nedeljo 2. aprila ob 9 popoldne v prostorih Jugoslovanske strokovne zveze, Sodna ulica 9-1 z običajnim dnevnim redom. Dolžnost zadržnikov je, da se občnega zbora udeležijo!

Gornja Radgona

Zadnje nedeljo smo imeli pri nas zelo lep delavski sestanek skupine opekarjev JSZ. Na ta sestanek so prišli tudi delavci s parne žage in gradbeni delavci iz Radgone, prav tako pa tudi oni iz Apač in celo zastopnik viničarjev iz Ljutomer. Na ta naš sestanek je prišel tudi centralni predstavnik, katerega smo že dalj časa pričakovali in ga seveda z velikim veseljem sprejeli. Na sestanku je tovariš Srečko Zumer najprej poročal o izvršenem posredovanju pri predsedniku upravnega odbora opekarne, ki ga je izvršil še pred sestankom. Pri tem posredovanju se je ugotovilo, da marsikaj ni res, kar se razširja med delavstvom in ga razburja. Tako je bila govorica o odpustu nekega tovariša brez podlage, prav tako pa tudi o odpustitvi starejših žensk v opekarne. Predsednik upravnega odbora je obljubil tudi skorajšnje povišanje plač, ko se bo pričelo sezonsko delo in bo opekarne v polnem obratu. V nadaljnjem svojem govoru je podčrtal važnost delavske organizacije v sedanjem času in o nujni potrebi skupnega sodelovanja članstva z odborom. Govoril je nadalje o važnosti obratnih zaupnikov in dolžnostih, ki jih imajo zaupniki, pa tudi delavci do njih. V vsestranskem sodelovanju delavstva z odborom in z zaupniki je nujna podlaga uspešnega razvoja vsake skupine. V dobri delavski organizaciji ima vsakdo, pa naj si bo navaden član, ali odbornik ali pa obratni zaupnik svoje dolžnosti in točno izpolnjevanje teh od vsakogar, je šele potrebna osnova za res plodovito delo organizacije. Po govoru predsednika JSZ, za katerega smo mu bili zelo hvaležni, smo imeli z njim kratek razgovor o vseh mogočih zadevah. Končno smo mu izrekli željo, naj bi prišel še večkrat k nam.

Št. Vid

Tekstilno delavstvo iz Store je imelo v sredo 23. marca sestanek v Dravljah. Sestanek je bil dobro obiskan. Zastopnik centrale tov. Pavšič nam je razjasnil položaj glede tekstilne kolektivne pogodbe. Članstvo je z zanimanjem poslušalo njegova izvajanja.

Kranj

V nedeljo 19. marca se je vršil shod vsega članstva JSZ. Po uvodnih besedah tov. Zorman je govoril centralni tajnik J. Rozman in nam pokazal važnost delavskega praznika sv. Jožefa. Članstvo se je znova navdušilo za naše gibanje. Tudi za Kranj prihaja čas, ko se bodo svobodne strokovne organizacije spet dvignile.

Hrastnik

Pretekli četrtek so nam v čakalnici rudniškega obrata prebrali, da je tukajšnje obratvodstvo opazilo, da se v obratu predčasno končuje delo. Pripominjamo:

1. Stara navada rudarskega delavstva je, da se delavec, ko pride na etažo, nekaj minut vsede, se malo oddah-

ne ter s svojimi tovariši nekoliko porazgovori o delu itd. Prav tako se, posebno na vročih številkah, delo nekoliko prej konča, da se delavec nekoliko osuši, da ne hodi po prepihu znojen in se tako obvaruje prehlada.

2. Predpisani delovni čas je 8 ur; dvigalo pa prične iz rovov dvigati ljudi šele ob času, ko teh 8 ur že poteče; tako pridejo zadnji ven šele po 15—20 minutah, kar je tudi v nasprotju z osemurnikom.

3. Najstrožje se bo postopalo proti tistim, ki ne bodo dosegli predpisane storitve... Omenjene partije so bile predvsem tesarske, ki imajo kljub zamudam (umikanje pred vozički) tako visoko storitev, da morajo biti res dobri delavci in dober teren, da je mogoče doseči predpisano višino zaslužka. Toda navadno je delo, ki ni doseglo predpisane storitve, bolje opravljeno. Enako je tudi pri ostalih partijah. Ponekod slab zrak, drugod voda, dvignjena tla, stisnjene stene. Ko bi bilo vse to v redu, ne bi nikdar prišla v poštev najnižja zahteva storitve.

4. Kdaj pa je v našem podjetju storitev dovolj visoka? Nič prej, kot takt, ko je partiji naložena najvišja akordna postavka, ki je podjetje ne sme več zviševati; pri tem ne upoštevajo terenskih razmer, ampak le to, koliko more največ partija vzdržati, da bo kljub temu še krita temeljna plača. Gorje pa delavcu, ki prestopi najvišjo zahtevo akordne storitve in tako bolje zasluži; premog pride podjetniku zaradi predpisanih doklad predrag, kar pa Bog varuj! Zato partijo, ki je zmožna kljub težavnim predpisom kaj več zaslužiti, razdele ali ji vzamejo kopaški stroj, ji nalagajo postranska dela, dodajajo rezervne delavce, da so drug drugemu napoti, ali pa jo prestavijo na slabo delovno mesto. — Če zahtevate več dela, dajte tudi boljše plače!

Apače

Delavstvo pri regulaciji Mure je že nešteto krat izrazilo željo za ureditev plačilnih razmer. JSZ je posredovala pri banski upravi, da se zvišajo plače od 3.— na 3.25 din, na kar je banska uprava pristala, vendar delavstvo še do danes ni prejelo nikakega povišanja. Zadnji čas so bili odpuščeni nekateri delavci. Videti je bilo, da gre proračunsko leto h koncu. Zaradi tega se je pri vodstvu terenske sekcije oglasil zastopnik JSZ iz Maribora, ki je dobil zagotovilo, da se bodo v prihodnjem letu spet zaposlili odpuščeni delavci. Izjavili so mu, da bodo dela pri Muri oddana zasebnim podjetjem in da bodo od podjetij zahtevali osnovno urno plačo 3.25 din na uro. — Popoldne ob 4 se je vršil v Gor. Radgoni sestanek zaposlenega delavstva, na katerem je strok. tajnik Pestotnik poročal o poteku in uspehu posredovanja. Treba bo trdne povezanosti vsega delavstva, da bo vedno moglo uspešno braniti svoje pravice.

Trbovlje

Sestanek zaupnikov in podblagajnikov naše skupine bo v nedeljo 2. aprila ob 10 popoldne v tajništvu. V ponedeljek 3. aprila ob pol 5 popoldne pa je splošni članski sestanek v mali dvorani društvenega doma. Na sestanku bomo poročali o poteku delovne pogodbe rudarjev. Pridite vsi!

Pretekli teden je v ljubljanski bolnišnici umrl naš zvesti član Medvešek Franc v starosti 58 let. Skupina je namesto venca dala njegovim vdovi 100.— din podpore. Izrekamo ji sočutje!

Krajevna skupščina bratovske skladnice bo 1. aprila ob 9 popoldne v prostorih rudniške restavracije. Poročilo o poteku skupščine prejmejo naši člani na sestanku 3. aprila.

Našim marksistom priporočamo načelnike! V 11. številki »Pravice« smo napisali, da strokovna skupina rudarjev posreduje v vseh primerih samo za svoje člane. To pa našim hudomušnim marksistom ni prav in so se v »Delavski politiki« pritožili, da mi tega ne bi smeli povedati. Napisali so tudi tako, da je naša skupina politična JRZ, do čim ima njihova skupina kratice SSR. Takega pisanja »Politike« smo krščanski socialisti že vajeni in dobro vemo, da bo tako pisala tudi v prihodnje. Samo tole bi naše marksiste radi vprašali: Leta 1958. so v neki številki svojega lista napisali, da se mi kot strokovna organizacija ne smemo vmešavati v stvari, nad katerimi ima monopol marksistična II. rudarska skupina.

Letos nas pa napadajo, zakaj za delavce Dukičevega podjetja ne posredujemo, ker se jim hudo godi. Sedaj res ne vemo, kje je še logika. Če kaj storiš, ni prav, če ne delaš, tudi ne. Povemo pa tole: Če si lasti II. rudarska skupina monopol na vsako posredovanje, potem storite to marksisti, ker je to vaše delo. Enako tudi za Dukičeve delavce in se ne obračajte na nas, ko ste nam pa to javno prepovedali. Ako pa tega ne morete, povejte nam in bomo storili potrebno, saj pravite, da so vsi pazniki pri tem podjetju naši in ne več Sokoli. Mi ne vemo, kakega prepričanja so pazniki tega podjetja, vemo le to, da marksist ni nobeden, kar dopisnika Del. politike najbolj boli. — Glavobol je res huda bolezen, in kakor mi vidimo, bo za tega dopisnika vedno hujska kar se tiče Dukičevih paznikov in nas krščanskih socialistov.

Slovenjgradec

V nedeljo 26. marca smo imeli lep sestanek. Udeležili so se ga stavbinski, lesni in usnjarski delavci. Udeležil se ga je tov. Pestotnik iz Maribora. Sklenili smo, da bomo imeli odslej sestanke vsak mesec. Prihodnji bo 23. aprila. Vabimo vse delavstvo, da se ga udeleži!

Stahovica

Tovariše in tovarišice obveščamo, da je vsako prvo nedeljo v mesecu skupna članska seja pri Reberniku v Zagorici, po domače pri Urhu. Prosimo, da se teh sej udeležujete vedno v polnem številu!

Ljubno

Na zadnjih pogajanjih, ki so bila dne 22. marca t.l., se je dosegel sporazum med žagarji in lastniki žag v gornjegrajskem okraju. S sporazumom se je ustvarila prepotrebna enotnost. Da je prišlo do sporazuma, ima veliko zaslugo g. okrajni glavar, ki je prepričal delodajalce, da je potrebno, da pride do sporazuma. Glavno zaslugo pa ima seveda strokovna organizacija. — Podrobneje bomo govorili o sporazumu na prihodnjem strokovnem sestanku, o katerem bomo članstvo pravi čas obvestili.

Prav veseli nas, da je »Delavska pravica« kot boriteljica delavstva načela tudi vprašanje, kako bi prišlo delavstvo čim prej do svojih pravic, če zbol. Naš tovariš Pikel Konstantin iz Tere se je ponesrečil 10. avgusta 1958. Pisaril je že na vse strani, zavzela se je za njega tudi Delavska zbornica, pa vendar še ni rešeno vprašanje nezgodnih davčatev. OUZD pravi, da ni nekaj v redu s prijavo. Mogoče, da je tako. Pa to ni krivda delavca, ampak delodajalca. Tega naj zgrabijo, saj biva

v dravski banovini, ne pa kje v Afriki. Zaradi tega bi moralo biti tako vprašanje rešeno v nekaj mesecih. Ni pa zadeva Pikla edini slučaj, jih je več! Sklenili pa smo, da bomo začeli take zadeve kar priobčevati, mogoče se bodo le zganili tisti, ki se jih tiče.

Gameljne

26. marca je bil strokovni sestanek delavstva tovarne Stora. Obisk je bil zadovoljiv. Na sestanku se je ugotovilo, da je zanimanje za organizacijo vedno večje tudi med moškimi. Članstvo se stalno veča. Na sestanku smo tudi obravnavali položaj delavstva glede na kolektivno pogodbo. Delavstvo pričakuje, da bo napravila oblast v tem pogledu primerne korake. Obravnavali smo tudi razmere v tovarni. Marsikaj nevsječnega smo ugotovili. Treba bo akcije, da se napake odstranijo.

Solčava

Gozdno-žagarski delavci smo se odločili, da se organiziramo v JSZ. Zato je bil sklican za soboto 25. marca ustanovni sestanek v Solčavi, ki se ga je udeležilo nad 60 delavcev. Zastopnik centrale tov. Stibelj Gašper nam je razložil pomen in delo strokovne organizacije in nam v nazornih primerih orisal, kaj more narediti dobra strokovna organizacija, če je delavstvo v celoti organizirano. Orisal nam je vodila, po katerih moramo iti, če si bomo čemo svoj položaj izboljšati. Njegovo poročilo so vsi navzoči odobrvali. — Nato smo si izvolili pripravljalni odbor, ki si je naložil vse pripravljati, da se čim prej začne redno delo skupine. Takoj je pristopilo 37 članov, ostalo solčavsko delavstvo pa pozivamo, da se nam čim prej pridruži.

DELAVSKE ŽENE IN DEKLETA pišejo

Vevče. Dne 26. marca se je vršil sestanek ženskega odseka JSZ v Vevčah. Udeležile so se ga dekleta strokovne skupine papirničarjev. — Sestanek je otvorila tov. Marija Gorše, nakar je zastopnica centrale razložila namen in pomen ženske organizacije. Podala je jasno sliko o dekletu v tovarni in opisala življenje delavskih mater. Dekle se mora strokovno izobraževati. Mnoga vprašanja same najbolje rešimo. Zato se mora povsod ustanoviti ženski odsek, ki bo reševal samo ženska vprašanja. — Tovarišice iz centrale smo prosile, da skliče še nov sestanek, ki se ga bodo udeležile lahko tudi tiste tovarišice, ki so bile sedaj zadržane.

Razgledi

Musolini je govoril

»Mir ostane prazna beseda, dokler ne bodo priznane Italiji pravice, ki ji pripadajo«, je izjavil Mussolini v svojem nedeljskem govoru.

»Os Rim-Berlin ostane močna in napovedi o nasprotstvih ter o razpadu te zveze so otročje. Narode v srednji Evropi je zadela usoda, za katero so bili zreli.«

»Italijanski kolonialni problemi so: Tunis, Džibuti, Suez. Na Franciji je sedaj vrsta, da se odloči, ali hoče mirno poravnati z Italijo to vprašanje, ali pa odkloniti o tem razpravo. Francija se potem ne sme pritoževati, če bodo med obema državama nastali taki prepadi, ki jih ne bo več mogoče izravnavati.«

»Jadransko morje pripada Italiji, vendar tako, da pripadajo pravice v njem tudi Slovanom«, je izjavil Mussolini.

»Os Rim-Berlin je trdna in smešen je vsak poskus, razbiti to zvezo med nemškimi in italijanskimi narodom«, je izjavil nemški minister Göring italijanskim časnikarjem med svojimi počitnicami v Italiji.

Irška bo ostala nevtralna za primer kakega vojnega konflikta, je izjavil irski ministrski predsednik. S surovimi in poljedelskimi proizvodi pa bo podpirala Anglijo.

Za nacionalno vlado v Londonu, ki naj bi pomenila koncentracijo vseh strank, se vrše posvetovanja. Vladajoča konservativna stranka je ponudila opozicijskim strankam, liberalcem in delavski stranki, mesto v vladi. Zastopniki delavske stranke so predlagali, da naj stopita v vlado tudi bivši minister Eden in Churchill.

O obvezni vojaški dolžnosti razpravljajo v Angliji in jo bodo verjetno uvedli v najkrajšem času z ozirom na nevarnost, da bo Anglija rabila v prihodnje več vojaštva kot kadar koli doslej.

Težave nove slovaške države so vedno večje. Zadnji teden se vrše težki boji z Madžari zaradi sporov, kje naj bo meja med obema državama. Listi poročajo o številnih mrtvih in ranjenih. Ogrji so — po njihovih poročilih — uničili 16 slovaških letal in celo letališče.

Švica ima težke dneve, kot mnoge druge manjše države in narodi. Vsem možem, ki so pod orožjem in na vajah, so podaljšali vojaški rok zaenkrat še za dva tedna. Mejo ima Švica utrjeno in tudi zasedeno z vojaštvom.

Ni res! V ponedeljek so nemški, italijanski in švicarski listi objavili demanti, da ni res, da bi se ob švicarsko nemški meji zbirale nemške čete. Švicarsko razburjenje je bilo torej pre zgodnje — pravijo izjave.

Poljska je mobilizirala pretekli teden več letnikov vojaštva in raznih specialnih strok tehničnih čet. Skupno ima Poljska tričetrt milijona mož pod orožjem. Pripravljena je, da more vsak čas izvesti splošno mobilizacijo.

Razmerje med Ogrsko in Romunijo je še napeto. Obe državi sta imeli mobilizirano večje število vojaštva zaradi obmejnih sporov. Romunija ima nad 1 milijon madžarskih manjšin.

Romunija ima odločno voljo ohraniti si neodvisnost. V zvezi s sklepanjem trgovinske pogodbe z Nemčijo se je mnogo pisalo o pomenu romunskega petroleja in žita za vse evropske države za primer vojne. Romunski ministri izjavljajo, da gospodarsko-trgovinska pogodba z Nemčijo nima političnega pomena. Predsednik Calinescu je izjavil, da bo Romunija vse svoje sile postavila za svojo neodvisnost. V krat-

kem pride v Romunijo angleško odposlanstvo za sklenitev angleško-romunske trgovinske pogodbe.

Madrid je prekinil pogajanja z Burgosom v začetku tega tedna. Nacionalisti so začeli z ofenzivo na jugu pri Cordobi. Mussolini je v nedeljo napovedal hitro zmago nacionalistov.

Predsednik Litve je odstopil. Litvanska vlada je prejšnji teden odstopila del svojega ozemlja — Memel — kjer prebivajo naseljeni Nemci, Veliki Nemci.

Angleški in ruski diplomati vodijo številne posvete med seboj tako v Londonu kot tudi v Moskvi.

Zivahno politično življenje na Poljskem se razvija zadnji čas. Tudi opozicija prireja domoljubne manifestacije. Vlada išče zveze z močnejšimi opozicijskimi skupinami. Voditelju kmečke stranke Vitu, ki mora sedaj živeti v emigraciji, pripravljajo pot za vrnitev v domovino. Narodno-obrambne zveze prirejajo velike manifestacije za obrambo vseh poljskih mej.

Gdansko je velika obmorska luka ob izlivu reke Visle, ki je po svetovni vojni postalo prosto mesto. Upravlja ga poseben senat. Diplomatsko zastopstvo vodi Poljska. Območje samostojnega Gdanska meri 1966 kv. km. Prebivalstva ima nad 400.000. Večina prebivalstva je nemško govorečega. Železnico upravlja tudi Poljska. Na eni strani meji na vzhodno-prusko ozemlje, druge meje obkroža Poljska, ki ima tod mimo svoj izhod na morje. Tik meje ob morju leži edina poljska luka Gdinja.

Turčija in demokracije. Turški listi pišejo, da je za primer vojne mesto Turčije samo na strani demokracij. Turška vlada pa je izjavila, da morajo demokratske države nositi vse stroške, ki bi jih imela Turčija v primeru vojne.

Preobrat Japoncev? Listi so prinesli obširne vesti, da namerava japonski cesar odločilno poseči v japonsko politiko. Hoče baje preprečiti, da bi se pakt proti kominterni razširil v kako vojaško trozvezo. Hoče začeti prijazno politiko Japonske do demokratičnih držav.

Nove knjige

Na bregovih Bistrice. Izdalo dijaško društvo »Bistrica« ob svoji 25 letnici. Uredila Jože Vombegar in Skofic Fr. Cena broš. 35 din, vez. 50 din. V tem zborniku je zbranih več sestavkov, ki podajajo sliko kamniškega okraja z vseh strani. Priporočamo jo tudi delavcem. Naroča se na naslov: K. d. p. d. »Bistrica«, Sp. Jarše 19, p. Domžale.

MALI OGLASI

DELAVCI! Najcenejše in najhitrejše prometno sredstvo je dobro kolo znamk »Dürkopp«, »Triumph«, »Austrodaimler«, »Vesta« in »Miffa«, ki jih dobite tudi na obroke samo pri Cirilu Kmetiču v Dobu 110 pri Domžalah.

VSAKI OSEBI IN DRUŽINI nudi stalni zaslužek »M a r a«, pletilnica in razpošiljalnica, Maribor, Orožnova 6, Celje, Slomškov trg 1.

Pri nas je delavstvo zavedno in izobraženo. Prav zato se drži gesla: Svoji k svojim! Nova trgovina — Brdo.

VRENJAK VIKTOR

TRGOVINA Z MEŠANIM BLAGOM
VIR PRI DOMŽALAH

Delavcem priporočamo
konfekcijsko trgovino

IVAN SAX

LJUBLJANA

MESTNI TRG ŠTEV. 14

DELAVSKI PRAVNIK

Rubež mezde in dednega odpravka. L. G., Vodice. — Za prodano kolo Vam je zidarski pomočnik, ki zasluži 55 din na dan, dolžan še 800 din. Po očetu ima dobiti od matere, ki je posestvo prevzela, dedni odpravek 1000 din. Vprašate, ali se mu lahko zarubi zaslužek in koliko, ali se mu sme zarubiti ves dedni odpravek, kje naj to žite, ali morate najeti odvetnika, ali boste s sodbo lahko rubili tudi pri drugih mojstrih, koliko Vas bo stala tožba in ali boste dobili pravico revnih.

Odgovor: Tožite dolžnika pri tistem okrajnem sodišču, v čigar področju ima dolžnik svoje redno bivališče. Ker ste sami delavec brez imovine, pojdite na svojo občino, ali pa na občino, kjer stanujete že najmanj 6 mesecev, po potrdilo o imovinskem stanju, ki ga morate nato nesti v potrdilo še na davčno upravo in okrajno glavarstvo. Sodišče Vam bo priznalo pravico revnih in Vam ne bo treba plačevati nobenih kolkov in stroškov za priče, tako da Vas tožba ne bo stala prav nič. Odvetnika Vam pred okrajnim sodiščem ni treba, lahko si ga pa najamete. Stopite pa rajši na sodišče in vložite na sodni zapisnik opominsko tožbo, ki je najcenejša, če bi že morali plačati kolke. S sodbo boste dolžniku smeli zarubiti ves dedni odpravek, če je zapisan v zemljiški knjigi, ali ne, mezde pa samo din 13.50 na dan, to je dve tretjini dnevne mezde. Rubili ga boste s sodbo lahko pri vseh mojstrih, kjer bo delal.

Obratni red mora dati podjetnik delavcu zastoj.

I. P., Zagorje. — Rudnik, kjer delate, je založil obratni red in ga zdaj prodaja delavcem po 4 din, ki jih odtrga od plače. Vprašate, ali sme rudnik obratni red zaračunati.

Odgovor: Po § 341. Zakona o obrtih je vsako industrijsko podjetje dolžno delavcu ob vstopu izročiti pismen izvod obratnega reda. Iz besedila zakona, da se mora pismen izvod izročiti ob nastopu službe in iz smisla zakona podjetje obratnega reda ne sme zaračunati. Zato se vsi delavci vseh organizacij složno uprite ravnanju rudnika in zahtevajte povračilo nezakonitih odtegljajev.

»Samopomoč« — Split.

Z. K., Ljubljana: Splitska »Samopomoč«, pri kateri ste imeli zavarovano svojo teto, in ki ste ji doslej na prispevkih plačali 21.000 din, se je spremenila v hranilno zadrugo ter Vas je pozvala, da podpisete posebno prijavo, s katero pristopite k zadrugi. Vpra-

šate, ali imate pravico zahtevati vrnitev vplačil, ali pa morate podpisati prijavo.

Odgovor: »Samopomoč« iz Splita je postala hranilna zadruga s spremembo pravil na rednem občnem zboru dne 12. II. 1939. Če je bil občni zbor pravilno objavljen, kar je vsekakor verjetno, ker se ga je udeležilo tudi veliko število delegatov iz Slovenije, vežejo sklepi tega občnega zbora vse člane, če se v 15 dneh po občnem zboru zoper spremembo pravil ne pritožijo in s tem izstopijo iz zadruge. Ker tega gotovo niste storili, so tudi za Vas sklepi občnega zbora obvezni. Prijavo zato podpisite. — Kot je iz poročila blagajnika na občnem zboru razvidno, stoji »Samopomoč« gospodarsko slabo in bi ob večjih izdatkih morala propasti. Zato je bolje, da rešite s podpisom vsaj nekaj, ker bi ob propadu »Samopomoči« izgubili vse. Najbolje bi bilo, da se organizirajo vsi številni slovenski člani »Samopomoči« v posebno društvo, ki naj bi potem po oblastih kontroliralo pravilno poslovanje te nove »Samopomoči«, da ne bi zopet prišlo do poloma in izgube slovenskega denarja.

Ostalim odgovorimo zaradi pomanjkanja prostora prihodnjic.

Zapiski

Grenak je zeleni kruhek. To je prav posebno okusil Peter Lombardo. Danes je v službi na Okrožnem uradu kot pomožni dnevničar z osnovno plačo 800 din na mesec. Toda tega ni kriva JSZ.

»Toti list«, ki izhaja v Mariboru, je prinesel tole pesmico:

Zalna koračnica

Besedilo: Rozman, glasba: Lombardo.

O jojmene, o jojmene,

na svetu vse narobe gre!

Iz JSZ v ZZD

korajžno smo pognali se,

iz ZZD v Jugoras,

misleč, da pride »vodje« čas.

O jojmene, o jojmene,

presneto smo motili se!

Zdaj »vodja« nič več ne grmi

In Jugoras edini ni.

Kopali mi smo drugim grob,

zdaj same čaka nas — pokop.

UREDNIKOVA POŠTA

Nepotrpežljivim dopisnikom: Večkrat mora kak sestavek na objavo počakati. Uredništvo skrbi, da so vedno objavljeni predvsem vsi dopisi, ki morajo biti objavljeni, potem vsi redni prispevki, in šele potem pride na vrsto ostalo. Prepozno došli dopisov seveda ne moremo objaviti. V tork opoldne list zaključimo.

LJEPO IN POCENI

tiska časopise,
knjige, revije,
letake in drugo

* ZADRUŽNA TISKARNA

LJUBLJANA, TYRŠEVA CESTA 17, TELEFON ŠT. 30-67

Delavska PRAVICA

GLASILO KRŠČANSKEGA DELOVNEGA LJUDSTVA

Izhaja vsak četrtek popoldne, v primeru praznika dan prej. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22-1. — Oglasi, reklamacije in naročnina na upravo, Miklošičeva 22-1. Oglasi po ceniku. — Telefon št. 4948. Številka pošt. čekovnega računa 14.900.

Posamezna številka 1 din. Naročnina: za 1 mesec 4 din, za četrt leta 10 din, za pol leta 20 din, za vse leto 40 din. Zamejstvo mesečno 7 din, letno 70 din.

Urejuje in odgovarja Tone Fajfar v Ljubljani. Izdaja za konzorcij »Delavske pravice« Srečko Zamer, Ljubljana. Tiska Zadruga tiskarna r. z. o. z. v Ljubljani, Tyrševa c. 17 (Maks Blejce)

KJE?

Pri B. RANGUSU, zlatarju VKRANJU, dobro in poceni kupiš. Strokovna popravila. — Ceniki brezplačno.

Najcenejši nakup za velikonočne praznike: damsko, moško in otroško perilo, nogavice, kravate, svilene rute, naglavne rute, damske torbice itd. nudim v veliki izbiri po najnižji ceni. — V zalogi imam vedno sveže špecerijsko blago: rozine, orehova jedra, pomaranče, kekse itd. — Vse blago Vam radevolje dostavim na dom. — Priporočam se in želim c. odjemalcem vesele velikonočne praznike.

Največja izbira! Najnižje cene

PREGL FRIC

trgovina z mešanim blagom
ŠKOFJA LOKA
podružnica ZG. PIRNIČE